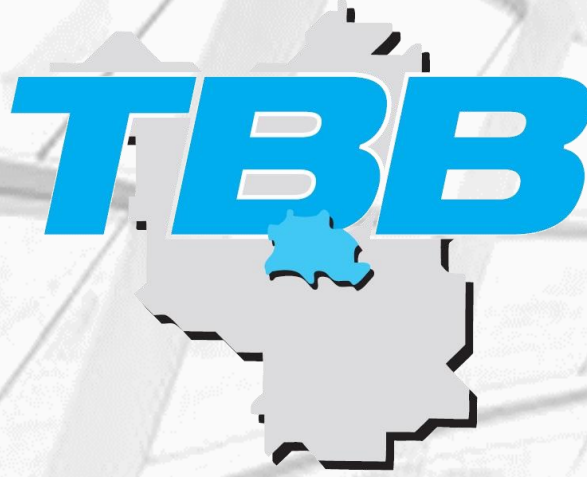

SİYASİ KATILIM

Politische Beteiligung

Türkçe versiyon

Mayıs 2025

GEFÖRDERT DURCH

Berliner Landeszentrale
für politische Bildung

BERLIN

Berlin Siyasal Eğitim Kurumu tarafından desteklenmektedir

Projenin amacı, (özellikle Federal Almanya vatandaşı olmayan) (Türkiye kökenli) Berlinlilerin katılım haklarını tanıtmak ve bu hakların kullanılmasına katkıda bulunmaktır

Im Projekt werden Berliner:innen mit (eigener oder familiärer) Zuwanderungsgeschichte in der politischen Bildung und politischen Teilhabe gestärkt.

Türkischer Bund in Berlin-Brandenburg e.V.

Berlin-Brandenburg Türkiye Toplumu
(TBB)

Oranienstr. 53, 10969 Berlin
Tel.: 030 – 623 26 24
Fax: 030 – 61 30 43 10
e-Mail: info@tbb-berlin.de
<http://www.tbb-berlin.de>

SİYASİ KATILIM

Politische Beteiligung

	İçindekiler <i>Inhalt</i>	Sayfa/ <i>Seite</i>
1	Federal Almanya'da Politik ve Yönetmel Yapı (Politische und Verwaltungsstruktur der Bundesrepublik Deutschland)	4
2	Eyalet Temsilcileri Konseyi (Bundesrat)	5
3	Federal Almanya Yargı Düzeni (Rechtssystem in der Bundesrepublik)	6
4	Berlin Eyalet Yapısı (Politische und Verwaltungsstruktur Berlin)	7
5	Federal Almanya da Örgütlenmenin Hukuksal Temelleri (Rechtsgrundlagen Organisationsrecht)	8
6	Toplantı, gösteri ve yürüyüş hakları (Versammlungs- und Demonstrationsrecht)	13
7	İşyeri Temsilciliği (Betriebsrat)	16
8	Kamu sektöründe çalışanların statüsü ve sendikal hakları (Status und gewerkschaftliche Rechte der ÖD-Beschäftigten)	20
9	Sosyal kurumlarda oy hakkı (Sozialwahlen)	22
10	Berlin eğitim kurumlarında çıkar savunması (Interessenvertretung in Bildungseinrichtungen in Berlin)	23
11	Belediye Meclislerinde Vatandaş Temsilcileri (Bürgerdeputierte)	26
12	Danışma Kurulları (Beiräte)	27
13	Dilekçe hakkı (Petitionsrecht)- Toplu imza kampanyaları (Unterschriftenaktionen)	31
14	Ayrımcılığa karşı yasalar (Gesetze gegen Diskriminierung)	33

1. FEDERAL ALMANYA'NIN POLİTİK VE YÖNETSEL YAPISI

Politische und Verwaltungsstruktur der Bundesrepublik Deutschland

FEDERAL DEVLET (Zentralstaat)	Federal Anayasa (Bundesverfassung- Grundgesetz)	Federal Devlet Başkanı (Bundespräsident)	Federal Başbakan (Şansölye) (Bundeskanzler- Ministerpräsident des Bundes)	Federal Hükümet (Bundesregierung)	Federal Parlamento (Bundestag- Parlament des Bundes)
----------------------------------	---	---	---	--------------------------------------	--

EYALET TEMSİLCİLERİ KONSEYİ
(Bundesrat)

EYALET DEVLETİ (Bundesland)	Eyalet Anayasası (Verfassung des Bundeslandes)	Eyalet Başbakanı (Ministerpräsident des Bundeslandes*)	Eyalet Hükümeti (Regierung des Bundeslandes**)	Eyalet Parlamentosu (Parlament des Bundeslandes)
--------------------------------	--	--	--	---

Vesayet Denetimi
(Aufsicht)

YEREL YÖNETİM (Belediye) (Kommunalverwaltung)		Belediye Başkanı (Bürgermeister:in)	Belediye Heyet (Kommune)	Belediye Meclisi (Kommunalparla- ment***)
---	--	--	-----------------------------	---

* In Berlin: Regierender Bürgermeister

In Bremen: Bürgermeister In Hamburg: Erster Bürgermeister

** In Berlin- Bremen-Hamburg : Senat

*** In Berlin: Bezirksverordnetenversammlung

2 EYALET TEMSİLCİLERİ KONSEYİ (Federal Konsey) *Bundesrat*

Federal Anayasanın 52 (2) maddesi uyarınca her eyaletin nüfusuna orantılı oy sayısı vardır.

- Her eyaletin en az 3 oyu vardır
- Nüfusu iki milyonu geçen eyaletlerin 4 oy hakkı vardır
- Nüfusu altı milyonu geçen eyaletlerin 5 oy hakkı vardır
- Nüfusu yedi milyonu geçen eyaletlerin 6 oy hakkı vardır

35 oy = Çoğunluk
46 oy = Üçte iki çoğunluk
69 oy = Toplam oy sayısı

<Bir eyalet oylarını ancak blok halinde kullanabilir!>

Eyalet	Nüfusu	Eyalet Temsilcileri Konseyinde oy sayısı	Eyalet Başkenti
Baden-Württemberg	11.023.45	6	Stuttgart
Bayern	12.997.24	6	München
Berlin	3.613.495	4	
Brandenburg	2.504.040	4	Potsdam
Bremen	681.032	3	
Hamburg	1.830.584	3	
Hessen	6.243.262	5	Wiesbaden
Mecklenburg-Vorpommern	1.611.119	3	Schwerin
Niedersachsen	7.962.775	6	Hannover
Nordrhein-Westfalen	17.912.14	6	Düsseldorf
Rheinland-Pfalz	4.073.679	4	Mainz
Saarland	994.187	3	Saarbrücken
Sachsen	4.081.308	4	Dresden
Sachsen-Anhalt	2.223.081	4	Magdeburg
Schleswig-Holstein	2.889.821	4	Kiel
Thüringen	2.151.205	4	Erfurt
	82.792.351	69	

3 FEDERAL ALMANYA'DA YARGI DÜZENİ

Rechtssystem in der Bundesrepublik

	ULUSLARARASI YARGI Internationale Rechtsprechung		Avrupa İnsan Hakları Yüksek Divanı Europäischer Gerichtshof für Menschenrechte		Avrupa Birliği Yüksek Mahkemesi Europäischer Gerichtshof (EuGH)		
FEDERAL DÜZEYDE Bundesebene	Federal Yargıtay Bundes- gerichtshof	Federal Danıştay Bundes- verwaltungs- gericht	Federal İş Mahkemesi Bundes- arbeits- gericht	Federal Sosyal Mahkeme Bundes- sozial- gericht	Federal Vergi Mahkemesi Bundes- finanzhof	Federal Anyasa Mahkemesi Bundes- verfassungs- gericht	Federal Sayıştay Bundes- rechnungs- hof
EYALETLER DÜZEYİNDE Landesebene	Eyalet Sulh ve Ceza Mahkemeleri Oberlandes- gericht(*)	Eyalet Danıştay Ober- verwaltungs- gericht (**)	Eyalet İş Mahkemesi Landes- arbeits- gericht	Eyalet Sosyal Mahkemesi Landes- sozial- gericht	(Eyalet) Vergi Mahkemesi (Landes-) Finanz- gericht (**)	Eyalet Anyasa Mahkemesi Landes- verfassungs- gericht	Eyalet Sayıştay Landes- rechnungs- hof
ALT/YEREL DÜZEYDE Untere Ebene	Hukuk ve Ceza mahkemeleri Landgericht/ Amtsgericht	İdare Mahkemesi Verwaltungs- gericht	İş Mahkemesi Arbeits- gericht	Sosyal Mahkeme Sozial- gericht			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(***)

(*) Berlin'de: Kammergericht (**) Bayern ve Badenwürttemberg'de: Verwaltungsgerichtshof / Finanzgerichtshof

(***) Yargı değil denetim kurumu (keine Rechtsprechung, sondern Kontrollorgan)

- (1) Hukuk, ticaret, sulh, asliye ve ceza davaları (2) Gerçek/ve tüzel kişiler ile devlet arasındaki anlaşmazlıklar (devlette memur statüsünde çalışanların iş anlaşmazlıkları dahil) (3) Çalışan-İşveren anlaşmazlıkları (Kamuda sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar dahil) (4) Kişi ile sosyal kurumlar (İş ve İşçi Bulma Kurumu, Emeklilik Sandıkları, Sağlık Sigortaları) arasındaki anlaşmazlıklar (5) (Gerçek veya tüzel) Kişi ile Vergi Daireleri arasındaki anlaşmazlıklar (6) Gerçek kişilerin bireysel başvuru hakkı vardır

4 BERLİN EYALETİNİN POLİTİK VE YÖNETSEL YAPISI

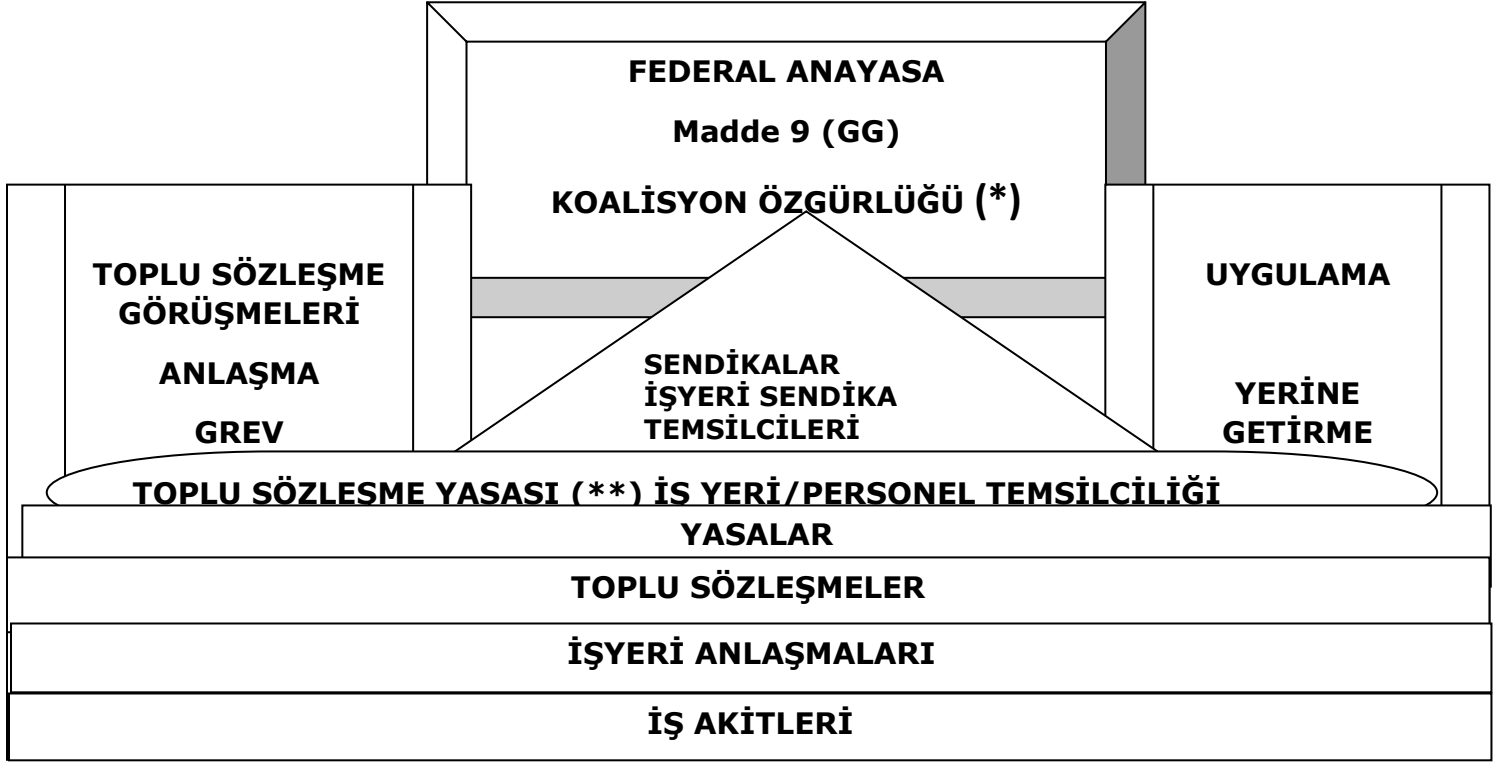
Politische und Verwaltungsstruktur Berlin

EYALET PARLAMENTOSU ABGEORDNETENHAUS	EYALET HÜKÜMETİ/ LANDESREGİERUNG (SENATO) Senat	MÜNASIRAN EYALET HÜKÜMETİNİN (SENATONUN) YETKİLERİ Senatskompetenz	YEREL YÖNETİM (BELEDİYELER (12 BELEDİYE/ BEZİRKE))	BELEDİYE BAŞKANI Bezirksbürger- meister:in	EYALET ANAYASA MAHKEMESİ Verfassungs- gerichtshof Berlin	EYALET BİLGİ İŞLEM KORUMA GÖREVLİSİ Datenschutz- beauftragte
		BELEDİYELERİN DEVREN YETKİLERİ Auf Bezirke übertragene Kompetenzen		BELEDİYE HEYETİ (6 Kişi) Bezirksamt (6 Personen)		GÖÇ VE UYUM GÖREVLİSİ Integrations- beauftragte
	EYALET BAŞBAKANI (HÜKÜMET EDEN BELEDİYE BAŞKANI) Regierende Bürgermeisterin	MÜNASIRAN BELEDİYELERİN YETKİLERİ Bezirkskompetenzen		BELEDİYE MECLİSİ Bezirks- verordneten- versammlung		KADINLAR GÖREVLİSİ Frauenbeauftragte
	SENATÖRLER (BAKANLAR) 10 SENATÖRLÜK/SENAT ÖREN					EYALET SAYIŞTAYI Landes- rechnungshof

5 FEDERAL ALMANYA'DA ÖRGÜTLENMENİN HUKUKSAL TEMELLERİ

Rechtsgrundlagen des Organisationsrechts

FEDERAL ALMANYA'DA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ (Koalitionsfreiheit)

(*) Art. 9 GG (Federal Anayasa)

(1) Alle Deutschen haben das Recht, Vereine und Gesellschaften zu bilden.

(2) Vereinigungen, deren Zwecke oder deren Tätigkeit den Strafgesetzen zuwiderlaufen oder die sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richten, sind verboten.

(3) 1 Das Recht, zur Wahrung und Förderung der Arbeits- und Wirtschaftsbedingungen Vereinigungen zu bilden, ist für jedermann und für alle Berufe gewährleistet. 2 Abreden, die dieses Recht einschränken oder zu behindern suchen, sind nichtig, hierauf gerichtete Maßnahmen sind rechtswidrig. 3 Maßnahmen nach den Artikeln 12a, 35 Abs. 2 und 3, Artikel 87a Abs. 4 und Artikel 91 dürfen sich nicht gegen Arbeitskämpfe richten, die zur Wahrung und Förderung der Arbeits- und Wirtschaftsbedingungen von Vereinigungen im Sinne des Satzes 1 geführt werden.

(**) Federal Almanya'da aslında bir 'Toplu Sözleşme Yasası' yoktur. Mevcut Toplu Sözleşme Yasası, toplu sözleşme düzenine ilişkin hiçbir içeriksel düzenleme getirmez, sadece bir toplu sözleşmenin geçerlilik kazanması için gerekli yazım şeklini ve asgarilerini belirler.

FEDERAL ANAYASA (GG)

Madde 9, Fıkra 1: Her Alman'ın dernek ve birlikler kurma hakkı vardır.

Madde 9, Fıkra 3: Çalışma ve ekonomik koşulları korumak ve geliştirmek için birlikler kurma hakkı, herkes ve bütün meslekler için güvence altındadır ve buna karşı alınacak önlemler hukuka aykırıdır.

12a, 35/2 ve 3, 87a/4 ve 91. maddelere¹ göre alınacak önlemler, anılan birliklerin çalışma ve ekonomik koşulları korumak ve geliştirmek için yapacakları iş mücadelelerine yönelik olamaz.

Madde 20 (4): Bu düzeni ortadan kaldırmaya yönelik harekete karşı başka önlem mümkün değilse her Alman direnme hakkına sahiptir.

Madde 25: Uluslararası hukukunun genel kuralları federal hukukun parçasıdır. Bunlar, yasalardan önce gelir ve federal devletin alanında ikamet eden herkesin hak ve yükümlülüklerini belirler.

DERNEKLER HUKUKU

(Vereinsrecht und Vereinsgesetz/BGB)

Burada 2 yasa sözkonusudur:

- Dernekler Yasası (Vereinsgesetz)
- Medeni Kanun (BGB)

➤ Dernekler Yasası (Vereinsgesetz)

Bu yasada dernek tanımları ve yasaklanma kuralları yer almaktadır. Kişilerin belirli bir amaçla bir araya geldikleri kuruluş, hukuksal niteliğine bakılmaksızın DERNEK olarak tanımlanır.

- Kamu güvenliği nedeni ile bir dernek yasaklanabilir. Dernek tek bir eyalette faaal ise eyalet işçileri bakanlığı/senatörlüğü, birden fazla eyalette faal ise Federal İşçileri bakanlığı yetkilidir.
- Dernek türleri:
  - Dernek (Verein): Üyelerinin veya yöneticilerinin çoğunluğu F. Almanya veya AB üyesi ülke vatandaşı olan dernekler
  - Yabancılar Dernekleri (Ausländervereine): Üyelerinin veya yöneticilerinin çoğunluğu üçüncü ülke vatandaşı (AB dışı) olan dernekler

¹ Anılan Anayasa maddeleri savaş halini, iç huzursuzluk durumunu ve doğal afetleri kapsamaktadır.

- Yabancı dernekler ((Ausländische Vereine): Merkezi Federal Almanya dışında olan dernekler

➤ Medeni Kanun (BGB) Madde 21 – 50a

Bu maddelerde bir derneğin kuruluşu, amacı, öngörülen faaliyetler, işleyişi, tüzüğü, kapatılması vd. hükümler yer almaktadır:

- ❖ Kayıtlı dernek (Eingetragener Verein/e.V.): Zorunlu değildir, ancak tüzel kişilik kazanmak adına (örneğin, banka hesabı açmak, kira mukavelesi yapmak, eleman çalıştırmak için) gereklidir.

Bu konuda Amtsgericht Charlottenburg (Dernekler Masası/ Verinsregister) yetkilidir.

- ❖ Kamu yararı (Gemeinnützigkeit): Bazı vergi bağımsızlıkları ve devletten destek alabilmek için gereklidir.

Tüzüğün amaç maddesi buna göre düzenlenmelidir.

Kamu yararının tanınmasında ilgili vergi dairesi (Kurumlar Vergisi Dairesi/Finanzamt für Körperschaften) yetkilidir.

- Dernekler masasının veya Kurumlar Vergisi Dairesinin talep edeceği tüzük değişiklikleri için olağanüstü Genel Kurul toplama gereği olmaması açısından tüzüğe şöyle bir madde konulmasında yarar vardır:

“Dernekler masasının veya Kurumlar Vergisi Dairesinin talepleri gereği yapılacak tüzük değişikliklerini Yönetim Kurulu yapabilir. Bu değişiklikler bir sonraki Genel Kurula bildirilir.”

- ❖ Derneğin adının korunması (Başkalarının aynı adı kullanmasının önlenmesi):

Dernek adı tüzükte “tırnak içinde” şeklinde yazılmalıdır.

Derneğin Almanca ve Türkçe adı varsa bunların ikisinin de korunabilmesi için ikisinin de “tırnak içinde” yer alması gerekir.

- Dernek kuruluşu için 7 kişi gerekmektedir. Kuruluş kongresinin akışı ve tutanağın düzenlenmesi için özel hükümler mevcuttur.
- Yönetim Kurulu üye sayısı (tek veya çift sayı) konusunda hüküm yoktur.
- 2 eşit başkan olabilir.
- Derneği hukuken temsil yetkisi (BGB § 26): Derneğin hukuken kim/kimler tarafından temsil edileceği ve Yönetim Kurulu üyelerinin imza yetkileri tüzükte yer almalıdır. (Örneğin, Başkan tek başına veya 2 kişi birlikte).
- Mali konularda farklı imza yetkisi tüzükte yer alabilir (başkan ve sayman birlikte).
- Özel yetkili temsilci/ Besonderer Vertreter (BGB § 30): Eğer tüzükte buna yönelik madde varsa Yönetim Kurulunda olmayan bir kişiye dernek adına hukusal işlem yapma/imza yetkisi verilebilir. Bu yetki

verildiği takdirde bu kişinin imza yetkisi (hukuken) sınırlanamaz, ancak bu yönde talimat verilebilir.

Bu kişinin de yetkili mahkemeye bildirilmesi gereklidir.

- Genel Kurulda çoğunluğun nasıl saptanacağı tüzükte yazılmalıdır. Bu kural "üye sayısının yarısından bir fazlası" olabileceği gibi "GK hazır bulunanlarla açılır" veya belirli bir çoğunluk (örneğin "üye sayısının 1/3ü" gibi) olabilir.
  - Genel Kurulda ve Yönetim Kurulunda karar almaya yönelik hükümler bulunmalıdır (Örneğin: "Evet oylarının hayır oylarından fazla olması- çekimser oylar sayılmaz").
  - Tüzük değişikliğine ve derneğin kapatılmasına ve kapatılması durumunda derneğin mal varlığının nereye gideceğine dair özel tüzük maddeleri gereklidir.
  - Genel Kurul tutanağı ve görev bölümü yapılan Yönetim Kurulu tutanağı noter üzerinden yetkili mahkemeye gönderilir.
- ❖ Sorumluluk: Yönetim Kurulu üyeleri toplu olarak dernek faaliyetlerinden sorumludurlar.

En önemli konu MALİ SORUMLULUKTUR:

Burada dikkat edilmesi gereken, Yönetim Kurulu derneğin gelirlerinin giderlerini karşılayamayacağını tespit ettiği anda durum ilgili makama (Amtsgericht Charlottenburg-Insolvenzverfahren/iflas) bildirilmelidir (Eröffnungsantrag).

Bu bildirim gelirlerin giderlerin karşılayamayacağını (Zahlungsunfähigkeit) saptandığı tarihten en geç 3 hafta içinde, aşırı borçluluğun (Überschuldung) saptanmasından sonra en geç 6 hafta içinde yapılmalıdır.

Bu bildirim zamanında yapılır ve ortada bir usulsüzlük veya ihmal yoksa yöneticiler mali olarak sorumlu tutulmaz.

Aksi durumda ise yöneticiler "iflası sürüncemede bırakmak" (Insolvenzverschleppung) nedeni ile kişisel mal varlıkları ile sorumludur: İflas Karanamesi 15a Abs. 1 (InsO/Insolvenzverordnung)

- Yabancılar Dernekleri (Ausländervereine) statüsünden çıkmak: Yönetim Kurulu üyelerinin çoğunluğu Federal Almanya/AB vatandaşı ise yetkili makama (Landeskriminalamt/LKA) bir yazı ile bildirilerek bu listeden çıkarılır.

Bu şu açıdan önemlidir: Dernekler Masasının aksine LKA denetim yapmaktadır (örneğin genel kurul zamanında yapıldı mı?).

SENDİKALAR YASASI (Gewerkschaften)

Federal Almanya'da bir 'Sendikalar Yasası' yoktur. Hukuken sendikalar dernekler gibi ele alınırlar ve devletin herhangi bir denetimine tabi değildirler.

GREV YASASI (Streik)

Federal Almanya'da bir 'Grev Yasası' yoktur.

TOPLU SÖZLEŞME YASASI (Tarifvertrag)

Federal Almanya'da aslında bir 'Toplu Sözleşme Yasası' yoktur. Mevcut Toplu Sözleşme Yasası, toplu sözleşme düzenine ilişkin hiçbir düzenleme içermez, sadece bir toplu sözleşmenin geçerlilik kazanması için gerekli yazım şeklini ve asgarilerini belirler.

İÇTİHATLAR (Rechtsprechung)

Federal Almanya'da Sendikalar, Grev ve Toplu Sözleşme yasaları olmadığından bu konulardaki tüm anlaşmazlıklar – taraflar arasında çözümler üretilemezse – mahkemelerce çözümlenir.

- Özellikle Federal İş Mahkemesinin, Federal Danıştayın ve Federal Anayasa Mahkemesinin içtihatları süreç içinde bir 'Hakimler Hukuku' oluşmuştur².
- Ayrıca, uluslararası mahkemelerin (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Yüksek Adalet Divanı gibi) kararları da söz konusudur.

---

² Örnekler:

- a) Hiçbir yerde belirtilmiş olmamasına karşın 'memurların grev hakkı olmadığı' içtihatlarla belirlenmiştir
- b) İchtihatlar, lokavtın ancak o görev bölgesinde çalışanların % 25 ine uygulanabileceğini ve de 'saldırı lokvatu' yapılamayacağını belirlemiştir.
- c) Federal Anayasa Mahkemesi, grev sırasında memurların greve çıkmış olan işçi ve sözleşmelilerin yerine çalıştıramayacaklarını belirlemiştir.
- d) İchtihatlar, işverenin toplu sözleşmeyi sendikasız işçilere de uygulayabileceğini belirlemiştir.

6 Toplantı, gösteri ve yürüyüş hakları Versammlungen und Demonstrationen

Yasal Temeller (Rechtsgrundlagen)

Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland Art 8

Federal Almanya Anayasası

- (1) Alle Deutschen haben das Recht, sich ohne Anmeldung oder Erlaubnis friedlich und ohne Waffen zu versammeln.
(2) Für Versammlungen unter freiem Himmel kann dieses Recht durch Gesetz oder auf Grund eines Gesetzes beschränkt werden

Art. 26 der Verfassung von Berlin

Berlin Federal Almanya Anayasası

Alle Männer und Frauen haben das Recht, sich zu gesetzlich zulässigen Zwecken friedlich und unbewaffnet zu versammeln. Für Versammlungen unter freiem Himmel kann dieses Recht durch Gesetz oder auf Grund eines Gesetzes beschränkt werden.

GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ VE TOPLANTI HUKUKU

(Versammlungs- und Demonstrationsrecht)

(Federal Düzey/Bund: Gesetz über Versammlungen und Aufzüge/Versammlungsgesetz)

BERLİN: Toplantı Özgürlüğü Yasası (Versammlungsfreiheitsgesetz Berlin/VersFG BE) 28.02.2021

2006 yılında gerçekleşen federalizm reformundan sonra toplantı/gösteri yürüyüşlerine yönelik yasama hakkı eyaletlere geçmiştir.

GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ VE TOPLANTI KURALLARI

(Regelungen für Versammlungen und Demonstrationen)

- Her biraraya geliş toplantı/gösteri değildir: En az 2 kişi ortak bir amaç için biraraya gelmeli ve kamu oyunda görüş belirlemek istemelidirler.
- Kültürel, dinsel, sportif ve ticari bir araya gelişler bu kapsama girmez.

Gösteri yürüyüşü ve mitingler 48 saat önce polise bildirilir (bildirim polise sadece bir bilgi vermedir, izin alınması söz konusu değildir).

Bu bildirimde konu, gün, saat, yer/güzergah, tahminen kaç kişinin katılacağını beklediği (bağlayıcı değildir) yer olacaktır.

İvedi/güncel durumlarda bu süreye uyulması gerekmez, bildirim yapıp hemen yürüyüşe veya mitinge geçilebilir.

Kendiliğinden oluşan (Spontanversammlung) biraraya gelmeler için bildirim gerekmez.

İlke olarak yer ve güzergahı yürüyüşü düzenleyenler belirler, polis ancak çok özel nedenlerle farklı bir güzergâh/alan belirleyebilir.

Yetkili makamın buna yönelik yaptırımlarına karşı yargı yolu açıktır, İdare Mahkemesinde (Verwaltungsgericht) "yürütmeyi durdurma" (einstweilige Anordnung) kararı alınabilir, Anayasa Mahkemesine kadar gidilebilir.

Kapalı salon toplantıları için bildirim gerekmez.

Yürüyüş ve Miting Bildirimi

(Anmeldung von Demonstrationen und Kundgebungen)

<https://www.berlin.de/polizei/service/versammlungsbehoerde/>

Yetkili Makam (Zuständige Behörde)

Landeskriminalamt 5
LKA 521
Versammlungsbehörde

Telefon: (030) 699-377 87
oder (030) 699-377 88

FAX: (030) 699-377 84

Bildirimde verilmesi gerekli bilgiler (Notwendige Angaben)

Wer meldet an?

Anmelder
Veranstalter
Verantwortlicher
Verantwortlicher vor Ort

Was ist das Thema?

Titel
Anlass

Wann findet die Demonstration statt?

Tag
Uhrzeit: Beginn/Ende

Wo findet die Demonstration statt?

Adresse der Versammlung
ggf. Demonstrationsroute/n
Kundgebungsort

Wie viele TeilnehmerInnen werden erwartet?

Anzahl der Personen
Erwartete Zielgruppe
ggf. Altersgruppe

Wie viele OrdnerInnen werden eingesetzt?

Anzahl der eigenen Ordnungskräfte
ggf. professionelle Sicherheitsdienste

Welche Geräte werden mitgeführt bzw. eingesetzt

Transparente
Fahrzeuge
Lautsprecherwagen
Aufbauten

7 İşyeri Temsilciliği (Betriebsrat)

(Federal Yasa/Bundesgesetz)

İşyeri Temsilciliği

(Betriebsrat/ Betriebsverfassungsgesetz)

İşyeri Temsilciliği Yasası (Federal) İşyeri Teşkilat Yasası

(Betriebsverfassungsgesetz): İşyeri Temsilciği, bir işyerinde istihdam edilenlerin haklarını korumakla görevlidir.

İstihdam edilenler tanımı: İşyerinde işçi veya sözleşmeli (Angestellte/r) statüsünde olanlar, meslek eğitiminde olanlar, evden çalışanlar.

Madde 1(1): İşyeri Temsilciliği kurulması

Seçim hakkı olan 5 sürekli istihdam edileni olan her işyerinde İşyeri Temsilciliği seçilir. Bu bir kuruluşun birden fazla işyeri olması durumunda da geçerlidir.

Madde 2(1): İşveren ve İşyeri Temsilciliği mevcut toplu sözleşmeler çerçevesinde ve işyerinde yetkili işveren birlikleri ve sendikalarla güven içinde (Vertrauensvoll) birlikte çalışırlar.

(2): Sendika temsilcileri işverene önceden bilgi vererek işyerinde faaliyet gösterebilirler.

(3): Sendikaların ve işveren kuruluşlarının hakları bu yasadan etkilenmez.

Madde 3(1): Toplu sözleşme yolu ile birden fazla kuruluşta İşveren Temsilciliği oluşturulabilir.

Madde 7 Seçme hakkı: İşyerinde istihdam edilen 16 yaşını doldurmuş olan herkez.

Madde 8 Aday olma hakkı: 18 yaşını doldurmuş ve işyerinde veya evde 6 aydır istihdam edilen herkez.

Madde 9 İşyeri Temsilciliği üye sayısı:

Der Betriebsrat besteht in Betrieben mit in der Regel

*5 bis 20 wahlberechtigten Arbeitnehmern aus einer Person,
21 bis 50 wahlberechtigten Arbeitnehmern aus 3 Mitgliedern,
51 wahlberechtigten Arbeitnehmern
bis 100 Arbeitnehmern aus 5 Mitgliedern,
101 bis 200 Arbeitnehmern aus 7 Mitgliedern,
201 bis 400 Arbeitnehmern aus 9 Mitgliedern,
.....*

Madde 38 Çalışmaktan muaf tutulma (Freistellung):

(1) Von ihrer beruflichen Tätigkeit sind mindestens freizustellen in Betrieben mit in der Regel

*200 bis 500 Arbeitnehmern ein Betriebsratsmitglied,
501 bis 900 Arbeitnehmern 2 Betriebsratsmitglieder,
901 bis 1.500 Arbeitnehmern 3 Betriebsratsmitglieder,
1.501 bis 2.000 Arbeitnehmern 4 Betriebsratsmitglieder,
2.001 bis 3.000 Arbeitnehmern 5 Betriebsratsmitglieder,*

Madde 13 Seçim tarihi:

Her dört yılda bir 1 Mart ile 31 Mayıs tarihleri arasında yapılır.

Madde 15 (2): En az 3 kişiden oluşan İşyeri Temsilciğinde işyerinde azınlıkta olan cinsiyetten en az bir kişinin olması gereklidir.

İşyeri Gençlik ve Meslek Öğreniminde bulunanlar Temsilciliği

Betriebliche Jugend- und Auszubildendenvertretung

Madde 60: 18 yaşını doldurmamış olan en az 5 kişinin istihdam edildiği veya meslek öğrenimi gördüğü işyerlerinde seçilir.

Madde 61:

- Seçme hakkı: 18 yaşını doldurmamış her istihdam edilen veya meslek öğrenen

- Aday olma hakkı: 25 yaşını doldurmamış olan her istihdam edilen veya meslek öğrenen

İşyeri Gençlik ve Meslek Öğreniminde bulunanlar Temsilciliği üye sayısı

§ 62 Zahl der Jugend- und Auszubildendenvertreter, Zusammensetzung der Jugend- und Auszubildendenvertretung

(1) Die Jugend- und Auszubildendenvertretung besteht in Betrieben mit in der Regel

5 bis 20 der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer aus einer Person, 21 bis 50 der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer aus 3 Mitgliedern, 51 bis 150 der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer aus 5 Mitgliedern, 151 bis 300 der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer aus 7 Mitgliedern, 301 bis 500 der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer aus 9 Mitgliedern, 501 bis 700 der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer aus 11 Mitgliedern,

.....
(2) Die Jugend- und Auszubildendenvertretung soll sich möglichst aus Vertretern der verschiedenen Beschäftigungsarten und Ausbildungsberufe der im Betrieb tätigen in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer zusammensetzen.

(3) Das Geschlecht, das unter den in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmern in der Minderheit ist, muss mindestens entsprechend seinem zahlenmäßigen Verhältnis in der Jugend- und Auszubildendenvertretung vertreten sein, wenn diese aus mindestens drei Mitgliedern besteht.

Madde 64: İşyeri Gençlik ve Meslek Öğreniminde bulunanlar Temsilciliği 2 yılda bir 1 Ekim ile 30 Kasım tarihleri arasında seçilir.

Görev süresi 2 yıldır.

Görev süresi sırasında 25 yaşını dolduran veya meslek eğitimini bitiren görev süresinin sonuna kadar temsilciliği sürdürür.

En az 3 kişiden oluşan İşyeri Gençlik ve Meslek Öğreniminde bulunanlar Temsilciliğinde işyerinde azınlıkta olan cinsiyetten en az bir kişinin olması gereklidir.

Madde 67: İşyeri Gençlik ve Meslek Öğreniminde bulunanlar Temsilciliğinden kişi İşyeri Temsilciliğinin toplantılarına katılabilir.

Madde 74: Birlikte çalışmanın temelleri

İşyeri Temsilciliği ve İşveren en az ayda bir biraraya gelmelidir.

İşveren ile İşyeri Temsilciliği arasında toplu sözleşme faaliyetleri olamaz.

Toplu sözleşme kuruluşlarının faaliyetleri bunun dışındadır.

İşyerinde parti politikası yapılamaz. İşyerini veya istihdam edilenleri doğrudan ilgilendiren toplu sözleşme, sosyal politika, çevre politikası ve ekonomi politikaları bunun dışındadır.

Bu yasa çerçevesinde görev alınması işyerinde sendikal faaliyet yapılmasına engel değildir.

Madde 80: Genel Görevler:

§ 80 Allgemeine Aufgaben

(1) Der Betriebsrat hat folgende allgemeine Aufgaben:

- 1. darüber zu wachen, dass die zugunsten der Arbeitnehmer geltenden Gesetze, Verordnungen, Unfallverhütungsvorschriften, Tarifverträge und Betriebsvereinbarungen durchgeführt werden;*
- 2. Maßnahmen, die dem Betrieb und der Belegschaft dienen, beim Arbeitgeber zu beantragen;*
  - 2a. die Durchsetzung der tatsächlichen Gleichstellung von Frauen und Männern, insbesondere bei der Einstellung, Beschäftigung, Aus-, Fort- und Weiterbildung und dem beruflichen Aufstieg, zu fördern;*
  - 2b. die Vereinbarkeit von Familie und Erwerbstätigkeit zu fördern;*
- 3. Anregungen von Arbeitnehmern und der Jugend- und Auszubildendenvertretung entgegenzunehmen und, falls sie berechtigt erscheinen, durch Verhandlungen mit dem Arbeitgeber auf eine Erledigung hinzuwirken; er hat die betreffenden Arbeitnehmer über den Stand und das Ergebnis der Verhandlungen zu unterrichten;*
- 4. die Eingliederung schwerbehinderter Menschen einschließlich der Förderung des Abschlusses von Inklusionsvereinbarungen nach § 166 des Neunten Buches Sozialgesetzbuch und sonstiger besonders schutzbedürftiger Personen zu fördern;*
- 5. die Wahl einer Jugend- und Auszubildendenvertretung vorzubereiten und durchzuführen und mit dieser zur Förderung der Belange der in § 60 Abs. 1 genannten Arbeitnehmer eng zusammenzuarbeiten; er kann von der Jugend- und Auszubildendenvertretung Vorschläge und Stellungnahmen anfordern;*
- 6. die Beschäftigung älterer Arbeitnehmer im Betrieb zu fördern;*
- 7. die Integration ausländischer Arbeitnehmer im Betrieb und das Verständnis zwischen ihnen und den deutschen Arbeitnehmern zu fördern, sowie Maßnahmen zur Bekämpfung von Rassismus und Fremdenfeindlichkeit im Betrieb zu beantragen;*
- 8. die Beschäftigung im Betrieb zu fördern und zu sichern;*
- 9. Maßnahmen des Arbeitsschutzes und des betrieblichen Umweltschutzes zu fördern.*

8 FEDERAL ALMANYA'DA KAMU SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARIN STATÜSÜ VE SENDİKAL HAKLARI

(Status und gewerkschaftliche Rechte der ÖD-Beschäftigten)

Personel Temsilciliği (Personalrat) (Berlin Eyalet yasası/Berliner PersVG)

Genel (Allgemein)

Statü (Almancası)	Tanım	İşyeri Güvencesi	Sendikal faaliyet hakkı (Üyelik ve Görev alma)	Grev hakkı	Maaş/Ücret belirlenmesi
Memur (Beamte)	Devletteki „klasik“ Statü */**	Suç işlemedikçe işten çıkarılamaz	Hiçbir sınırlama yoktur	Yasal engel olmamasına karşın İçtihatlarla göre yok	(Toplu Sözleşme Sonuçları göz önüne alınarak) Federal Parlamento tarafından yasa ile
Sözleşmeli (Angestellte)	Devlette kafa emekçisi olarak çalışıp da değişik nedenlerle memur olmayanlar	İşten Çıkarmaya Karşı Koruma Yasası Toplu Sözleşme Güvencesi***	Hiçbir sınırlama yoktur	Hiçbir sınırlama yoktur	Toplu Sözleşme ile
İşçi (Arbeiter)	Devlette kol emekçisi olarak çalışanlar	İşten Çıkarmaya Karşı Koruma Yasası Toplu Sözleşme Güvencesi***	Hiçbir sınırlama yoktur	Hiçbir sınırlama yoktur	Toplu Sözleşme ile

* Bu statüye yalnız F. Alman Vatandaşı ve („Dış İşleri, Maliye ve Güvenlik Kuruluşları dışındaki alanlarda) AB üyesi devlet vatandaşı olanlar alınır

** Hükümlerlik haklarının kullanımı (Devlet adına yaptırım hakkı)

*** Kamu Toplu sözleşmesi uyarınca, kamu görevlisi olarak 15 yılını dolduran ve 40 yaşını doldurmuş olanlar, „istihdam olanağı olmadığı“ gerekçesi ile işten çıkarılamazlar

**FEDERAL ALMANYA'DA KAMU SEKTÖRÜNDE
SENDİKA İLE TEMSİLCİLİĞİNİN İŞLEVLERİ**
(Gewerkschaften-Personalrat im ÖD)

Personel Temsilciliği (Personalrat) (Berlin Eyalet yasası/Berliner PersVG)

Federal Kurumlarda çalışanlar Federal Personel Temsilciliği Yasasına, Berlin Eyaletinde kamuda çalışanlar Berlin Eyalet Personel Temsilciliği Yasasına tabidirler.

	PERSONEL TEMSİLCİLİĞİ	SENDİKA
GÖREVİ/ HUKUKSAL TEMELİ	ÇALIŞANLARIN İŞYERİNDEKİ HAKLARINI SAVUNMAK/EYALET VEYA MERKEZ PERSONEL TEMSİLCİLİĞİ YASASI	ÇALIŞANLARIN EKONOMİK, SOSYAL VE HUKUKSAL HAKLARINI SAVUNMAK
KİM SEÇİYOR?	İŞYERİNDEKİ TÜM ÇALIŞANLAR	SENDİKA ÜYELERİNİ
KİMİ TEMSİL EDİYOR?	İŞYERİNDEKİ TÜM ÇALIŞANLARI	SENDİKA ÜYELERİNİ
ÜCRET VE MAAŞLARI ETKİLEME	MEVZUATA UYGUNLUĞUNUN DENETİMİ	TOPLU SÖZLEŞME İLE
ÇALIŞMA KOŞULLARINI ETKİLEME	HUKUKSAL NORMLARIN DENETİMİ	TOPLU SÖZLEŞME İLE
İŞE ALMA, İŞTEN ÇIKARMA, NAKİL VE TERFİİLERİ ETKİLEME	YÖNETİME (KARARLARA) KATILMA	HUKUKSAL DANIŞMA VE DESTEK
GREV HAKKI	PERSONEL TEMSİLCİSİ KİMLİĞİ İLE YOK	EVET
PERSONEL TEMSİLCİLİĞİ SEÇİMLERİ	SEÇİM KURULUNU BELİRLEMEK	PERSONEL TEMSİLCİLİĞİ ADAY LİSTESİNİ OLUŞTURMAK VE SEÇİM PROPAGANDASI SEÇİMLERİ
YASAMAYA ETKİ	GÖRÜŞ BİLDİRME	FEDERAL MEMURLAR YASASININ 94. MADDESİ UYARINCA GÖRÜŞ BİLDİRME

9 Sosyal kurumlarda oy hakkı

(Sozialwahlen)

Sosyal Sigorta Kurumları:

- Hastalık Sigortası (Gesetzliche Krankenversicherung)
- Sosyal Bakım Sigortası (Soziale Pflegeversicherung)
- Kaza Sigortası (Gesetzliche Unfallversicherung)
- Emeklilik Sigortası (Gesetzliche Rentenversicherung)
- İşsizlik Sigortası (Arbeitslosenversicherung)

Bu kurumlarda sigortalı olanlar 6 yılda bir özyönetim kurullarını (Selbstverwaltungsorgan der gesetzlichen Sozialversicherungsträger) seçerler.

İşveren kesimi de kendi temsilcilerini seçer.

Sigortalıların temsilcileri genelde sendikaların belirlediği adaylardır, ancak her sigortalı da aday olabilir.

Seçimler mektupla gerçekleşir.

Son seçimler 31 Mayıs 2023 tarihinde yapılmıştır.

10 Berlin eğitim kurumlarında çıkar savunması

(Interessenvertretung in Bildungseinrichtungen in Berlin)

- Yuvalar (Kindertagesstätten)
- Okullar (Schulen)
- Yüksek Okullar (Hochschulen)

Yuvalarda Katılım Hakları

(Elterliche Mitwirkungsrechte in Kindertagesstätten)

Velilerin katılım hakları yasal güvence altına alınmıştır (Yuva Destekleme Yasası - Kitaförderungsgesetz).

Yuvalarda pedagojik plan, yuvanın donanımı, yemekler, açılış saatleri gibi konularda velilere zamanında bilgi verilip görüşleri alınmak zorunludur.

Yuvalarda her "yuva yılı" başında gruplarda veli temsilcileri ve yedekleri seçilmektedir (Elternvertreter:nnen). Bu temsilciler örneğin "Veli Toplantıları" (**Elternversammlungen**) düzenleyerek velilerin sorun ve istemlerini öğrenmek ve bunları yuva yönetimi ve çalışanları ile paylaşmak durumundadırlar.

Temsilciler ayrıca yuva taşıyıcısı kuruluş (Träger) ve belediye Gençlik dairesinden de (Jugendamt) bilgi isteyip önerilerde bulunabilirler.

Veliler gerek duyduklarında yuvaya daha fazla destek olabilmek için bir "Yuva Destekleme Derneği" (Kitaförderverein) kurabilirler.

Grupların veli temsilcileri birlikte "Veliler Kurulunu" (**Elternausschuss**) oluştururlar.

Veliler Kurulu yuvanın diğer üst kurullara temsilcilerini seçer:

- Yuva Kurulu (**Kita-Ausschuss**): **Yarı yarıya veli temsilcileri ve çalışan temsilcilerinden oluşur, ayrıca taşıyıcı kuruluşun temsilcisi yer alır.**
- Veli Danışma Kurulu (**Elternbeirat**): **Taşıyıcının birden fazla yuvası varsa her yuvadan bir veli temsilcisinden oluşur.**

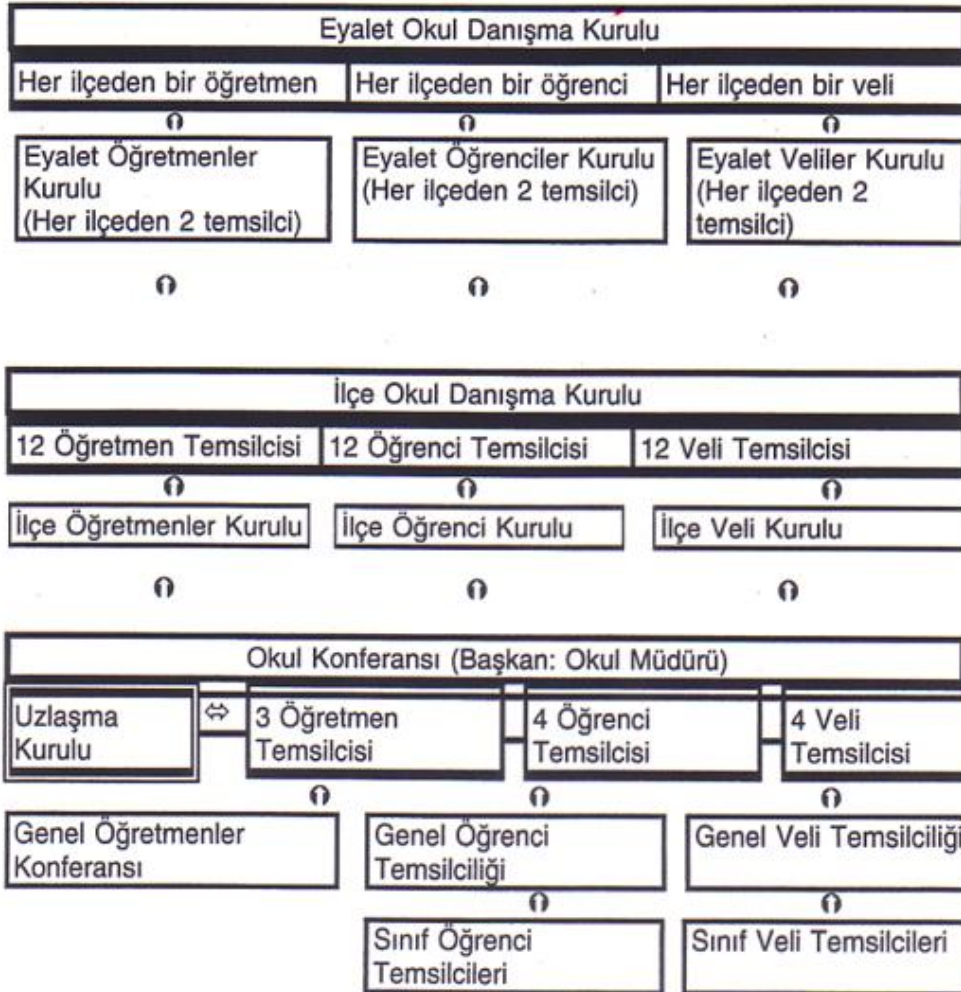
- **Belediye Veli Kurulu (Bezirkselfternausschuss):** Belediye bölgesindeki her yuvadan bir temsilciden oluşur.
- **Belediye Bölgesi Yuva Velileri Kurulu (BEAK-Bezirks Eltern Ausschuss der Kindertagesstätten)**
- **Berlin Yuva Velileri Kurulu (Landeselfternausschuss der Berliner Kindertagesstätten-LEAK)**

Gerek BEAK, gerekse LEAK temsilcileri Belediye Meclisinin ve Senatonun "Gençlik Destek Kurulunda" (**Jugendhilfeausschuss-JHA**) oy hakkı olmayan birer temsilcisi vardır.

Berlin örneğinde

OKULLARDA KATILIM MEKANİZMASI (Berlin Okul Teşkilat Yasası)

(Beteiligungsrechte an der Berliner Schule-SVG)

Yüksek Okul Öğrenci Temsilciliği

(Studierendenvertretung)

Berlin Yüksek Okul yasası (Berliner Hochschulgesetz) gereğince her yüksek okulda bir Öğrenci Parlamentosu (Studierendenparlament/StuPa) bir de Genel Öğrenci Kurulu (Allgemeiner Studierendenausschuss/ASTA) mevcuttur.

StuPa öğrencilerin özyönetimine yönelik kararları alır ve ASTA üyelerini seçer.

ASTA öğrencilerin çıkarlarını yüksek okulun değişik kurullarında (örneğin Akademik Senatoda/Akademischer Senat) temsil eder.

Stupa örneğin sınav yönetmeliği konusunda karar veremez, ancak ASTA üzerinde bu kararlarda etkili olabilir.

Her yüksek okul öğrencisi Stupa üyelerini seçmek ve de kendisi aday olmak hakkına sahiptir.

Stupa seçimleri en geç 2 yılda bir yapılmalıdır, bazı yüksek okullarda bu süre 1 yıldır.

11 Belediye Meclislerinde Vatandaş Temsilcileri

(Bürgerdeputierte)

Berlin’de Belediye Meclisleri komisyonlarına (Ausschüsse), seçilmiş belediye meclisi üyelerine ek olarak uzman kişiler de alınmaktadır.

Belediye Meclisinde grubu olan partiler komisyonlara uzman kişileri önerirler.

Kişiler kendileri de belediye meclisindeki bir parti grubuna vatandaş temsilcisi olmak için başvurabilirler.

Bu kişilerin komisyonlarda oy, önerge ve söz hakkı vardır.

Uzman kişi olarak önerilebilmek için

- **16** yaşını doldurmuş ve Berlin’de ikamet ediyor olmak gereklidir
- Herhangi bir partiye üye olmak gerekli değildir
- Alman vatandaşlığı aranmaz
- O belediyede çalışıyor olmamak gerekir

“Yedek vatandaş temsilcisi (*Stellvertretender Bürgerdeputierter*)” olarak da seçilmek mümkündür.

12 Danışma Kurulları

(Beiräte)

- **Berlin Eyalet Katılım Danışma Kurulu** (Beirat für Partizipation Berlin)
- **Roman ve Sinti Konuları Danışma Kurulu** (Beirat für Angelegenheiten von Roma und Sinti)
- **Yaşlılar Danışma Kurulları** (Seniorenbeiräte)
- **Engelli İnsanlar Danışma Kurulları** (Beiräte für Menschen mit Behinderungen)
- **Kamuya ait konut binalarında kiracı danışma kurulları** (Mieterbeiräte der landeseigenen Wohnungsbauunternehmen/Siedlungsweise)
- **Mahalle kiracı danışma kurulları** (Mieterräte/in den Quartieren)
- **Berlin-Brandenburg Radyo-Televizyon Kurumu (RBB) Danışma Kurulu** (RBB Rundfunkrat)

Berlin Eyalet Katılım Danışma Kurulu (Beirat für Partizipation und Integration Berlin)

2010 yılından beri yasal temelde bir Eyalet Uyum ve Göç Danışma Kurulu mevcuttur. Bu yasa 2021 yılında "Berlin Eyaletinde Katılımın Yeniden Düzenlenmesi Yasası" adı altında (Gesetz zur Neuregelung der Partizipation im Land Berlin vom 5. Juli 2021) yeniden kanunlaşmıştır.

Yasanın 17ci maddesi uyarınca bir Katılım Danışma Kurulu oluşturulmaktadır.

Bu kurul Berlin Senatosuna eşit haklarda katılım ve uyum konularında danışmanlık yapmakta, önerilerde bulunmaktadır. Berlin Senatosu bu konulardaki girişimlerinde kurulu zamanında haberdar etmekle yükümlüdür.

Katılım Danışma Kurulunun oy hakkı olan üyeleri:

- Göç geçmişi olan insanların temsilcileri bunların içinde
  - Doğu Avrupa ülkelerinde göç etmiş Alman asıllı insanların temsilcisi
  - Sığınmacıların temsilcisi
  - Göç geçmişi olan LSBTI'lerin temsilcisi
- Roman ve Sinti Konuları Danışma Kurulu temsilcisi
- Uyumdan sorumlu senatör
- Berlin Senatosunun Katılım, uyum ve Göç Görevlisi,
- Aşağıdaki kurumlardan/kurullardan birer temsilci:
  - Belediye başkanları kurulu
  - Belediye Uyum ve Göç Görevlileri
  - Dışlanma işle mücadeleden sorumlu senatörlük
  - Berlin Eyalet Çalışanları Kurulu (Hauptpersonalrat),
  - Sosyal hizmetler kurumları (Verbände der freien Wohlfahrtspflege)
  - Berlin Sığınmacılar Kurulu (Flüchtlingsrat)

- Berlin Endüstri ve Ticaret odası ve de Zanaatkarlar Odası (Industrie- und Handelskammer, Handwerkskammer)
- Eyalet Spor Birliği (Landessportbund)
- Alman Sendikalar Birliği (DGB)

Tüm bu temsilciler için yedek/ler de belirlenebilir.

Eyalet Engelliler Danışma Kurulunun temsilcisi (Landesbeirat für Menschen mit Behinderung) oy hakkı olmadan toplantılara katılır.

Uyumdan sorumlu senatör kurulun başkanıdır, başkan yardımcısı göç tarihi olan kurul üyeleri arasından seçilir.

Göç tarihi olan kurul üyeleri göçmen kuruluşları/dernekleri tarafından seçilirler. Bu seçime katılabilmek için ilgili kuruluşun yetkili senatörlükte (Senatsverwaltung für Integration, Arbeit und Soziales) mevcut dernekler listesine kayıtlı olması gereklidir (Internet: [Öffentliche Liste der Menschen mit Migrationsgeschichte](#)).

Sinti ve Roman Konuları Danışma Kurulu (Beirat für Angelegenheiten von Roma und Sinti)

Sinti ve Roman kuruluşları tarafından seçilirler.

Alman Sinti ve Roman Belgeleme Merkezi (Dokumentations- und Kulturzentrum Deutscher Sinti und Roma) tanımları şöyle yapmaktadır:
Sinti: Bu azınlığın Batı ve Orta Avrupa'da yerleşik olanlar
Roma: Bu azınlığın Doğu ve Güney Doğu Avrupa kökenlileri

Diğer ülkelerde tüm bu azınlıklara Roman denmektedir.

Yaşlılar Danışma Kurulları (Seniorenbeiräte)

Her belediye alanında bir Yaşlılar Danışma Kurullu (Seniorenbeirat) ve bir de Berlin çapında Eyalet Yaşlılar Danışma Kurulu (Landesenierenbeirat) mevcuttur.

Bu kurullarla ilgili bir yasa mevcuttur (Seniorenmitwirkungsgesetz).

Bu kurullara seçilebilmek için 60 yaşını doldurmuş ve Berlin'de ikamet ediyor olmak gereklidir. Alman vatandaşlığı aranmaz.

Bu kurullar 60 yaş üstündeki insanların toplumsal ve sosyal yaşama katılmalarının gerçekleşmesi, yaşları nedeni ile dışlanmalarının önlenmesi ve onların kendilerine özgü sorun ve isteklerinin gerekli kurumlara aktarılması ile görevlidir.

Belediye Yaşlılar Danışma Kurulları (Bezirkliche Seniorenbeiräte)

Belediyelerin Yaşlılar Danışma Kurulları seçimleri Belediye Meclisi seçimlerinden en geç 6 ay sonra yapılmaktadır.

Seçimlerde posta ile oy kullanılması mümkündür.

Seçim hakkı olan herkes önceden mektupla bilgilendirilmektedir.

Eyalet Yaşlılar Danışma Kurulu (Landesseniorenbeirat)

Eyalet Yaşlılar Danışma Kurulu 25 üyeden oluşmaktadır:

- Belediye Yaşlılar Danışma Kurullarının başkanları
- Berlin Senatosunda Yaşlılardan Sorumlu Senatör tarafından atanan 12 kişi
- Berlin Senatosunda Yaşlılardan Sorumlu Senatör tarafından atanan göçmen kökenliler temsilcisi

Engelli İnsanlar Danışma Kurulları (Beiräte für Menschen mit Behinderungen)

Belediyelerde Engelli İnsan Danışma Kurulları vardır. Ayrıca eyalet düzeyinde Engelli İnsanlar Danışma Kurulu mevcuttur.

Tüm bu kurulların üyeleri bölge belediye başkanları/yetkili senatör tarafından atanmaktadır.

Kiracı Danışma Kurulları Mieterräte – Mieterbeiräte

Mahalle Kiracı Danışma Kurulları (Berlin Kiralık Konut Arz Yasası)
(Mieterräte in den Quartieren-Wohnraumversorgungsgesetzes (WoVG Bln))

Bu yasa gereğince Berlin eyaletine ait konut şirketlerinde bir "Kiracı Danışma Kurulu" (Mieterrat) oluşturulması zorunludur. Bu kurullar mevcut "Kamuya ait Konut Binalarında kiracı Danışma Kurulları"na (Mieterbeirat) ek olarak oluşturulmuştur.

Kiracı Danışma Kurulları eyalete ait her konut şirketinin tüm kiracıları arasından seçilmektedir. Bu seçimde kiracıların çeşitliliğinin yansıtılması istenmektedir. Kurulun kaç kişiden oluşacağını o kuruluşun denetim kurulu belirlemektedir. Kiracı Danışma Kurulları kiracıların istek ve şikayetlerini ve kendi tespitlerini kira şirketi yönetimine bildirirler ve çözüm bulunması için takip ederler.

Her Kiracı Danışma Kurulu şirketin denetim kuruluna bir üye gönderir. Bunun yanısıra bir de (konuk) danışman gönderir.

Kamuya ait Konut Binalarında Kiracı Danışma Kurulları
(Mieterbeiräte der landeseigenen Wohnungsbauunternehmen/Siedlungsweise)

Bu danışma kurulları mahallede kiracılar arasındaki sosyal ve kültürel ilişkilerle ilgilendirler ve kiracılar arasında iletişim sağlarlar.

- Eyalet'e ait konutta kiracı olan her hanenin bir oy hakkı vardır, oy kullanabilmek için diğer koşullar
  - En az 16 yaşında olmak
  - Kira mukavelesi en az 6 ay önceden geçerli olmalıdır
  - Kira kontratı feshedilmiş olmamalıdır.
- Bir kiracı eyalet'e ait konut şirketinde görevli ise oy kullanamaz.
- Aday olabilmek için 18 yaşını doldurmuş olmak gereklidir.
- Seçim gizli mektup usulu ile yapılmaktadır.

Berlin-Brandenburg Radyo-Televizyon Kurumu (RBB) Danışma Kurulu (RBB Rundfunkrat)

RBB-Danışma Kurulunun görevi bu kurumun kuruluşuna temel olan "devlet sözleşmesinin" (rbb-Staatsvertrag) uygulanmasını denetlemek ve kurumun sunacağı program konularında önerilerde bulunmaktır.

Bu genel görevin yansira kurulun görevleri şunlardır:

Genel müdürü ve daire müdürlerini seçmek/yıllık iktisat ve maliye planlarını onaylamak/

30 üyeden oluşan kurulun görev süresi 4 yıldır.

"RBB-devlet sözleşmesi" bu 30 üye arasında bir göçmen temsilcisi bulunmasını öngörmektedir. Bu temsilci Berlin ve Brandenburg göçmen kuruluşlarının aralarındaki anlaşma gereği bir dönem Berlin, bir dönem Brandenburg göçmen kuruluşları tarafından dönüşümlü olarak belirlenmektedir. Berlin temsilcisi yetkili senatörlükte mevcut "Göçmen Kuruluşları listesine" kayıtlı kuruluşlar tarafından seçilmektedir.

13 Dilekçe Hakkı / Toplu imza kampanyaları

(Petitionsrecht / Unterschriftenaktionen)

Dilekçe Hakkı (Petitionsrecht)

Dilekçe hakkı Federal Anayasanın 17ci ve Berlin Anayasasını 34cü maddelerinde güvence altına alınmıştır.

- *Artikel 17 GG*
Jedermann hat das Recht, sich einzeln oder in Gemeinschaft mit anderen schriftlich mit Bitten oder Beschwerden an die zuständigen Stellen und an die Volksvertretung zu wenden.
- *Artikel 34 Verfassung von Berlin*
Jeder hat das Recht, sich einzeln oder in Gemeinschaft mit anderen mit schriftlichen Anträgen, Anregungen oder Beschwerden an die zuständigen Stellen, insbesondere an das Abgeordnetenhaus, den Senat, die Bezirksverordnetenversammlungen oder die Bezirksämter, zu wenden.

- Kişi bu hakkını bir parlamentonun veya resmi dairenin kararını yanlış bulduğu için veya kararın gecikmesi nedeni ile kullanabilir.

Bu başvurunun muhatabı konunun içeriğine göre Berlin Parlamentosu, Federal Almanya Parlamentosu veya Avrupa Birliği Parlamentosu olabilir

- Dilekçe hakkı kişinin uyuğundan, yaşından ve ikametgahından bağımsız olarak parlamentolara başvurmak hakkıdır.

Bu hak bireysel veya grup olarak kullanılabilir.

Dilekçe posta ile veya online verilebilir, gerekli formlar internette mevcuttur:

- Berlin Parlamentosu: [Online Petition – Abgeordnetenhaus Berlin \(parlament-berlin.de\)](http://parlament-berlin.de)
- Federal Almanya Parlamentosu: [Petitionen: Petition einreichen \(bundestag.de\)](http://bundestag.de)
- Avrupa Birliği Parlamentosu: [Home | PETI | Ausschüsse | Europäisches Parlament \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Parlamentolar her dilekçeyi inceleyip bir karar vermekle yükümlüdürler.

Her parlamentoda bununla görevli bir Komisyon (Petitionsausschuss) vardır.

Toplu imza kampanyaları (Unterschriftenaktionen)

Bir dilekçeye geniş destek alabilmek amacıyla da toplumda imza toplanabilir:

- **Toplu dilekçe** (Sammelpetitionen) Federal Almanya Parlamentosu

Kişinin yaşından, ikametgâhından (Federal Almanya dışında da olabilir) ve uyruğundan bağımsız olarak 4 hafta içinde 50.000 imza gerekmektedir.

- **Halk girişimi** (Volksinitiative) Berlin Parlamentosu

Yeterli imza toplandığında Berlin Parlamentosu girişimin temsilcilerini dinlemekle yükümlüdür.

16 yaşını doldurmuş olan ve Berlin'de ikamet eden herkes (uyruğundan bağımsız) imzalayabilir, 20.000 imza gereklidir.

- **Halk arzusu** (Volksbegehren) Berlin

Berlin Parlamentosuna seçim hakkı olan kişiler (Federal Almanya vatandaşı, ikametgahı 3 aydır Berlin'de, 18 yaşında) Berlin Parlamentosundan bir karar veya yasa çıkartılması için imza toplayabilirler.

Halk kararı oylaması (Volksentscheid) yapılabilmesi için önce halk arzusunda çoğunluk çıkması gereklidir.

- **Halk kararı** (Volksentscheid) Berlin

Berlin Parlamentosuna seçim hakkı olan kişiler (Federal Almanya vatandaşı, ikametgahı 3 aydır Berlin'de, 18 yaşında) Berlin Parlamentosundan bir karar veya yasa çıkartılması için imza toplayabilirler.

Konular bir yasa çıkarılması, bir yasanın değiştirilmesi, Berlin Parlamentosunda erken seçim

Halk arzusu yeterli çoğunluğu bulduğu takdirde 4 ay içinde Halk Kararı oylaması yapılması gereklidir.

Bu oylamada genel seçim kuralları geçerlidir.

Halk kararının geçerlilik kazanması için oy hakkı olanların % 25 i ve de katılanların çoğunluğunun (Berlin anayasası değişecek ise 2/3 ü) kabul oyu vermiş olmaları gereklidir.

14 AYRIMCILIĞA KARŞI YASALAR

(Gesetze gegen Diskriminierung)

Ayrımcılık nedir:

- Doğrudan ayrımcılık: (Almacası yeterli olmadığı gerekçesi ile dilekçesini geri çevirmek, vd)
- Dolaylı ayrımcılık: Belediyeye engelli kişinin köpeğini almamak
- Taciz: İnsan onurunu zedeleyici davranış

FEDERAL EŞİT MUAMELE YASASI (AGG) (Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz/AGG)

AYRIMCILIĞA KARŞI (BERLİN) EYALET YASASI
(Landesantidiskriminierungsgesetz Berlin/LAGD 21.06.2020)

Gerek AGG'nin gerekse LADG'nin temelini Avrupa Birliğinin Ayrımcılığa Karşı 4 Yönetmeliği (EU-Richtlinien) oluşturmaktadır:

- Irk ve etnik kökene bakılmaksızın eşit muamele
([2000/43/EG](#) *Gleichbehandlung ohne Unterschied der Rasse oder der ethnischen Herkunft*)
- İstihdam ve meslekte eşit muamele ([2000/78/EG](#) *Gleichbehandlung in Beschäftigung und Beruf*)
- İş ve istihdam alanlarında kadın-erkek eşit muamele
([2006/54/EG](#) *Gleichbehandlung von Frauen und Männern in Arbeits- und Beschäftigungsfragen*)
- İstihdam alanları dışında kadın-erkek eşit muamele
([2004/113/EG](#) *Gleichbehandlung von Frauen und Männern außerhalb des Beschäftigungsbereichs*)

Bu yönetmelikler üye ülkeler için doğrudan bağlayıcıdır.

Geçerlilik alanları:

Özel yaşam alanları (İş yaşamı, tüketici konuları, kiracı hakları)

Geçerlilik olmayan alanlar:

Kamu sektörü

AYRIMCILIĞA KARŞI (BERLİN) EYALET YASASI

(Landesantidiskriminierungsgesetz Berlin/LAGD 21.06.2020)

Geçerlilik alanları:

- Berlin kamu sektörü
- Kamu hukukuna tabii kurumlar (Kamuya ait konut binaları, Üniversiteler, Vakıflar, vd.)
- Mahkemeler
- Savcılıklar
- Polis (Güvenlik birimleri)

Geçerlilik olmayan alanlar:

- Özel yaşam alanları (İş yaşamı, tüketici konuları, kiracı hakları) için federal Eşit Muamale Yasası (AGG) geçerlidir

Neler korunuyor:

- Cinsiyet
- Etnik köken
- (sözüm ona) "ırk"
- Dil
- Din
- Antisemitizm
- Dünya görüşü
- Engellilik
- Kronik hastalık
- Yaş(lılık)
- Cinsel kimlik
- Cinsiyet kimliği
- Sosyal statü

İspatlamanın kolaylaştırılması/Tahmin kuralı

(Beweislasterleichterung/Vermutungsregelung)) (Avrupa Birliği Yönetmelikleri ve AGG kapsamında)

- Dışlanma olayını inandırıcı şekilde ortaya koymak (% 50 üzerinde kanı oluşması)
- Bundan sonra karşı taraf (İdare) dışlama olmadığını kanıtlamak durumundadır

Vatandaşların hakları

- Devletin ilgili kurumlarına başvurabilir:

- DIŞLANMAYA KARŞI EYALET DAİRESİ (Landes Antidiskriminierungsstelle)
- DIŞLANMAYA KARŞI KAMU DENETÇİLİĞİ (Ombudsstelle gegen Diskriminierung)
  - Kişiler bağımsız görevliye başvurabilirler.
  - Danışma ücretsizdir.
  - Kamu sektörü görevliye bilgi vermekle yükümlüdür.
- Senatörlüklerin, belediyelerin ve diğer devlet kurumlarının dışlanmaya karşı görevlileri (Antidiskriminierungsbeauftragte)
  - Kişinin mahkemeye başvurması için olayın gerçekleştiği yıldan sonraki yılın 1 Ocak tarihinden itibaren 1 yıl
  - Mahkeme tazminat cezası kararı verebilir

Ne yapmalıyım?

- Dışlanma durumunda derhal bir TUTANAK tutunuz
- Yanınızda tanıklık yapacak kişi(ler) varsa onlarda imzalasınlar.
- Olay nerede oldu
- Gün ve tarih
- Ne oldu, olay nasıl gelişti
- "Karşı taraf" kimdi? İsim, v.s
- Tanık(larınız) var mı?

